

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

крові (3,0–2,1 ммоль/л), у деяких встановлювали її зростання (6,0–8,8 ммоль/л), яке може пояснюватися порушенням екскреторної функції ниркових клубочків. Концентрація глюкози також суттєво не відрізнялася від клінічно здорових.

Інформативним було дослідження активності індикаторних (для печінки) ензимів у сироватці крові. Активність мітохондріального гепатоспецифічного ферменту ГЛДГ вірогідно ($p < 0,001$) зростала у крові при запаленні печінки [3]. Отже, патологія веде до руйнування мітохондрій гепатоцитів – важливих органел паренхіматозних клітин. На це вказувало також п'ятиразове збільшення активності АсАТ у сироватці крові корів ($p < 0,001$), порівняно з показниками здорових. Ензим розміщується у мітохондріях та цитоплазі функціональних клітин печінки, тому гіперферментемія є ознакою їх пошкодження [4. 5].

Запальний процес, який розвивався у печінці, охоплював не лише гепатоцити, а й клітини біліарної системи. ГГТ служить індикатором пошкодження клітин, які формують жовчні протоки. У корів, хворих на гепатит, активність ензиму зростала ($p < 0,001$) у чотири рази, відносно здорових. Причому, висока активність ГГТ прямо пропорційно залежала від місця ураження печінки.

Отже, для діагностики гепатиту у корів показовими є дослідження індикаторних (для печінки) ензимів (ГЛДГ, АсАТ, ГГТ), у меншій мірі альбумінів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.
2. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2012. – Ч. 1. – 528 с.
3. Ветеринарна клінічна біохімія: навчальний посібник / М.І. Карташов, О.П. Тимошенко, Д.В. Кібкало та ін.; За ред. М.І. Карташова та О.П. Тимошенко. – Харків: Еспада, 2010. 400 с.
4. Левченко В.І. Патологія печінки у великої рогатої худоби / В.І. Левченко, В.В. Влізло, В.І. Головаха // Вісник аграрної науки. - 1996. - № 9. - С.50-54/
5. Клініко-біохімічні показники та гістологічні зміни печінки і нирок у корів Житомирського Полісся / І. П. Лігоміна, Л. П. Горальський, В. В. Влізло та ін. // Вісник ДАУ. – 2007. – № 2 (19), т. 1. – С.195–202.

УДК 636.2.09:61615211:619

ГРИЦАЙ В.В., магістрант

Науковий керівник – **ЧУБ О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗМІЩЕННЯ СИЧУГА ВЛІВО У КОРІВ (ЕТІОЛОГІЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ)

Зміщення сичуга вліво зазвичай відбувається після пологів у високопродуктивних молочних корів (Ismaeletal., 2018).

Повідомляється, що частота зміщення сичуга вліво становить у середньому 7% із широким діапазоном від 0% до 25%. Захворюваність на зміщення сичуга вліво у молочних стадах у США становила приблизно 3,5% у 2017 році, і, як повідомляється, вона становила 4,8% у стадах із поголів'ям менш ніж 500 тварин (Caixetaetal., 2018; Mueller 2011). Таким чином, економічні втрати через зміщення сичуга вліво стають все більш важливими.

Ключові слова: зміщення сичуга, високопродуктивні корова, післятельний період, гіпотонія передшлунків, період роздою.

Перше повідомлення про зміщення сичуга вліво відбулося ще у 50-тих роках минулого століття відтоді це захворювання стало важливою зпроблемою у молочних корів. Це багатофакторне захворювання, при якому сичуг частково або повністю зміщується між лівою черевною стінкою та рубцем. Зниження надоїв і ризик утворення спайок зумовлюють необхідність ранньої та точної діагностики хвороби. Традиційним діагностичним методом є аускультация та одночасна перкусія або балотування лівої середньобоквої ділянки.

Зміщення сичуга є найбільш важливою проблемою молочних корів через серйозні економічні втрати. Сичугове зміщення найчастіше зустрічається у високопродуктивних корів

на початку лактації. Зміщення сичуга вліво у молочній худоби відбувається, коли сичуг корови зміщується зі свого нормального анатомічного розташування та потрапляє в пастку між рубцем і лівою червонною стінкою.

За літературними даними випадки зі зміщеним сичугом здебільшого виникали протягом 4-6 тижнів після отелення, що було підтверджено рядом зарубіжних дослідників Constable et al. (1991), Zadnik (2003) і ElAttar et al. (2007) і це може бути пов'язано з харчовою поведінкою. На пізніх термінах вагітності раціон тварин складається в основному з грубих кормів, тоді як після народження раціон багатий концентратами або кукурудзяним силосом, і їх згодовування у великій кількості пригнічує моторику сичуга з подальшим накопиченням газу з наступним розширенням і атонією, що закінчується зміщенням сичуга (Veys et al. 2003).

У дійних корів із зміщеним сичугом спостерігається втрата апетиту, зниження молочної продуктивності. Тому головною ознакою для власника є відмова від корму і зниження молочної продуктивності до 30-50%, зневоднення і несприйнятливості тварини до навколишнього середовища.

Під час клінічного контролю може спостерігатися помірне зневоднення, при цьому корова не реагує на навколишнє середовище. Температура, пульс, частота дихання в нормі. Скорочення рубця помітні і середньої сили. При огляді корови ззаду спостерігається симетричне відхилення грудних ребер у зміщений бік. При синхронній перкусії та аускультатії звертають увагу на наявність зони високого тимпанічного резонансу (пінгу) у грудній клітці ліворуч, що відповідає зміщенню. Під час пальпації кулаком чути плескіт, що підтверджує наявність великої рідинної маси. При погляді на тварину збоку помітні великі зміщення сичуга. При цьому спостерігаються асиметричні деформації тіла тварини.

У деяких дослідженнях вищий рівень захворюваності спостерігався у корів під час другої-четвертої лактації. Захворюваність була дуже високою у корів, яких годували раціоном, збагаченим концентратами (>60% за обмінною енергією), порівняно з захворюваністю у тварин, яких годували принаймні 50% корму. У великій рогатій худоби спостерігалось зниження апетиту, вибіркового апетиту (бажання їсти сіно, але небажання їсти зерно), тістоподібні фекалії, характерний високий дзвін при перкусії над лівою середньою до верхньої третини живота між ребрами 9 і 11, а також звук плескоту з дзвоновим ехом. Рухи рубця були зменшені і становили 2-1/2 хв порівняно з контролем (3/2 хв), а в деяких випадках рубець був атонічним. При парацентезі області в різних випадках виявлено велику кількість рідини з кров'яним відтінком і величиною рН 2-3. При ректальному дослідженні рубець був зміщений вліво.

Враховуючи серйозність захворювання, яке проявляється зниженням продуктивності і, як правило, вибірковою високопродуктивних корів ми звернули увагу на дане захворювання під час проходження виробничої практики.

Згідно аналізу журналу реєстрації хворих тварин зміщення сичуга реєстрували у 3 - 4 % корів. Як правило це 1 - 3 випадки захворювання на місяць. Середня кількість захворювань збігається з середньостатистичними літературними даними, хоча був період коли захворювання проявлялося частіше. Провівши аналіз захворюваності серед корів господарники помітили цікаву річ, яка проявлялася у тому, що частота виникнення зміщення сичуга вліво виникла одночасно з введенням в раціон зерна кукурудзи, яку збирали і відразу після цього згодовували коровам у вигляді концкорму. Необхідно відмітити, що кукурудза не піддавалася сушінню і в ній була підвищена вологість і відразу після того, як все зерно згодовували і перейшли на сушену кукурудзу рівень захворювання знизився. Випадки виникнення захворювання після згодовування зерна кукурудзи з підвищеною вологістю відмічав і цілий ряд зарубіжних дослідників.

Провівши аналіз виникнення зміщення сичуга вліво нами було встановлено ряд причин виникнення захворювання серед них наступні: це гіподинамія, оскільки корови рухаються лише в межах секції, а самі секції заповнені на 110 %, згодовування корму в якому 39% за сухою речовиною складає силос кукурудзяний, а частка концкормів становить 48% (за сухою речовиною) з яких 25% концкорму корови поїдають у натуральному вигляді з кормової

станції, наявність перехідного періоду (у частини корів реєстрували зміщення сичуга ще у родильному відділенні), виникнення супутніх захворювань (мастит, метрит, затримання посліду, кетоз та ін.). Усі перераховані причини також були відмічені цілим рядом зарубіжних дослідників і ці причини могли викликати гіпотонію передшлунків, а також сичуга, що в подальшому ускладнювалося, у деяких корів, зміщенням сичуга. Певне значення має і порода корів та їх продуктивність. Слід зазначити, що корови були голштинської породи і середня продуктивність яких становила більше 36 кг середньодобового надою, тоді, як середня продуктивність дійної корови по стаду складала 30 кг молока.

Діагноз на зміщення сичуга вліво ґрунтувався на клінічних ознаках з обов'язковою вібраційною перкусією з одночасною аускультатією лівого підреб'я, а також проводили балотуючи поштовхоподібну перкусією в ділянці рубця, іноді для уточнення діагнозу проводили зондування рубця з одночасною його аускультатією і вислуховування при вдуданні повітря через зонд. Відсутність звуку від повітря служило підтвердженням зміщення сичуга вліво.

Лікували тварин хворих на зміщення сичуга вліво проводили загальноприйнятим малоінвазивним методом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Braun U. Ultrasound as a decision-making tool in abdominal surgery in cows. *Vet Clin Food Anim.* 2005;21:33-53. Doi: 10.1016/j.cvfa.2004.11.001
2. Braun U, Feller B. Ultrasonographic finding in cows with right displacement of abomasum and abomasal volvulus. *Veterinary Record.* 2008;162:311-315. Doi: 10.1136/vr.162.10.311
3. Scott PR. Gut feelings on the use of ultrasonography as a diagnostic aid. *Vet J.* 2003;166:109-111. Doi: 10.1016/S1090-0233(03)00021-2
4. Philip KA, Al-Badrani BA. Changes in the ruminal contents of buffaloes suffering from digestive disorders. *Iraqi J Vet Sci.* 2008;22(2):151-163. Doi: 10.33899/ijvs.2008.571
5. Braun U. Ultrasonography in gastrointestinal disease in cattle. *Vet J.* 2003;166:112-124. Doi: 10.1016/s1090-0233(02)00301-5

УДК 636.4.053.09.:616.33/.34-008.111

СТРУБЧЕВСЬКА Д.О., СІДЛЕЦЬКА І.О., магістранти

Науковий керівник – **ЧУБ О.В.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ГАСТРИТ У СВИНЕЙ (ЕТІОЛОГІЯ, ПОШИРЕННЯ ТА ЛІКУВАННЯ)

Оснoву технології ведення промислового свинарства складає організація біологічно повноцінного і економічно ефективного вирощування та відгодівлі тварин, комплектування та утримання маточного поголів'я за комплексної механізації всіх виробничих циклів та повному ветеринарному забезпеченні. Утримання свиней на промислових комплексах дозволяє зекономити на 20 – 30 % витрати кормів на одиницю продукції та більше ніж у чотири рази підвищити продуктивність праці порівняно зі звичайними товарними фермами. Свині відрізняються цілим рядом біологічних та господарських особливостей, завдяки яким можна отримати високоякісну м'ясну продукцію при порівняно невисоких затратах праці, зекономити витрати кормів (до 4 – 6 кормових одиниць на 1 кг приросту), одержати високий забійний вихід – 72 – 85 %.

Ключові слова: шлунково-кишкові хвороби, гастрит, гастроентерит, поросята, незаразна патологія.

Шлунково-кишкові хвороби новонароджених поросят значно поширені у свинарських господарствах різних форм власності і наносять значних економічних збитків. Багато питань даної патології, зокрема, етіологія, діагностика, лікування і профілактика остаточно не вивчені, і потребують подальших розробок..